A°. 1857. N°. 239.

DONDERDAG 8 OKTOBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

De Prijs van dit Blad is per vierendeel jaars:
Voor de Stad . . . . ƒ 4.50
Franko per post . . . . - 5.—
Bijvoegsels, als ook de Verslagen der zittingen van de Provinciale Staten en van den Raad van Utrecht, worden den geabonneerden *gratis* toegezonden.

VERMINDERDE PRIJZEN der ADVERTENTIEN.
1°. Bekendmakingen van Geboorten, Huwelijken, Sterfgevallen, Dankbetuigingen, even als alle andere gewone advertentiën van Verkoopingen, Verhuringen, Verpachtingen, enz. van 1—5 regels ƒ 1,— Elke regel daarboven . . . . - 0,20
2°. Programma's van geleerde en andere genootschappen of kommissiën, oproepingen, of aanbevelingen tot liefdadigheid, of lijsten van ontvangene giften 1—10 regels . . . . . . ƒ 1,— Elke regel daarboven . . . . - 0,05
Zegelregten en Brietporten worden afzonderlijk berekend, even als een Exemplaar der Courant, hetwelk de inzender eener Advertentie bij elke eerste plaatsing bekomt, zoo hij de ontvangst daarvan niet vooraf afzegt.

UTRECHT 8 Oktober.

Gemeente Begrootingen.

KOSTEN VAN BEHEER.

Wij hebben daaronder in onze vorige beschouwing buiten berekening gelaten de kosten, vallende op het beheer der gemeente inkomsten, als die van ontvangers, kommiezen, surveillance, enz., zonder welken aan geene inning der belastingen te denken is. Geene soort van uitgaven intusschen wordt door het publiek met leeder oogen beschouwd of met meer wantrouwen en meestal ook onregtvaardiger beoordeeld. Het schijnt waarlijk al erg genoeg aan velen, dat men belastingen opbrengt, maar nu nog de lieden te moeten bezoldigen, die de belasting innen en het den burger soms moeijelijk maken, dat is al te erg! Dit zijn onbillijke vooroordeelen, die men hopen moet, dat langzamerhand verdwijnen mogen en plaats maken voor de overtuiging, dat zij, die zich met de inning onzer belastingen bezig houden, een zeer nuttig beroep uitoefenen, en dat zij, naar mate ze dit met meer naauwgezetheid doen, ook te meer aller achting verdienen. Dat de kosten op de inning vallende, de dusgenaamde perceptiekosten, zoo gering mogen zijn als slechts eenigermate met eene goede dienstregeling bestaanbaar is, zal wel door niemand ontkend worden. Het is intusschen zeker waar, dat [illegible] berekend, grooter zullen wezen, naarmate [illegible] kleiner sommen loopen. In Amsterdam of Rotterdam zullen deze kosten percentsgewijze minder bedragen, dan in Arnhem of Leeuwarden. De rede hiervan is duidelijk. Er zijn daarbij vele voor eene grootere zoowel als voor eene kleinere gemeente volstrekt noodige kosten, die echter op eene kleinere ontvangst zwaarder drukken. Het is hiermede, als met de kosten op de heffing der akzijnsen vallende, die in zekere mate *dezelfde* blijven, of men *een* of *meerdere* belastingen op verbruik heeft. Kon men alle stedelijke akzijnsen afschaffen, dan is het zeker, dat men een zeer aanzienlijke besparing op de administratie kosten zoude erlangen, terwijl de afschaffing eener enkele akzijns, als die op het gemaal, in alle plaatsen, waar andere akzijnsen moesten behouden blijven, slechts zeer geringe besparing daarin heeft kunnen aanbrengen.

Verder valt hierbij nog optemerken, dat de rijksambtenaren of Rijksadministratie enkele belastingen voor de gemeente ontvangt en het bedrag aan haar uitkeert, maar daarvoor restitutie van gemaakte kosten uit de gemeentekas erlangt. Zoo wordt thans door de gemeenten aan het rijk $2^1/_2$ pCt. voor de heffing van het gedistilleerd en van den turf betaald, alsmede $3^1/_2$ pCt. van het onzuiver bedrag der opcenten ten behoeve der gemeente op grond- en personeele belasting geheven. Zoo worden daarentegen door het rijk wederom aan de gemeentebesturen perceptiekosten terugbetaald, zooals $2^1/_2$ ten honderd voor de invordering van het geslagt.

Het is verder natuurlijk, dat de perceptiekosten moeten berekend worden over alle stedelijke ontvangsten, wier inning niet op eene bijzondere wijze plaats heeft en onmiddellijk bezoldigd wordt. Zoo kunnen de kosten der heffing van sluisgelden, marktgelden en dergelijken, als door bijzondere ambtenaren geschiedende, niet onder de algemeene, hier bedoelde perceptiekosten der belastingen worden in rekening gebragt.

Hoe is het nu met het bedrag dier perceptie kosten voor de stad onzer inwoning gelegen, en hoe staan de kosten onzer finantiële administratie in verhouding tot die der reeds meermalen genoemde steden? Over het vijfjarig tijdperk van 1850 tot en met 1855 blijkt uit de stedelijke begrooting en afgesloten rekeningen, dat de algemeene kosten der finantiele administratie *a.* van traktementen; *b.* van materiaal, bureaukosten en zegels; *c.* van perceptiekosten aan het rijk gerestitueerd en *d.* van perceptie-kosten van hetzelve terug ontvangen, waren als volgt:

	a.	b.	c.	d.
1850	ƒ 20,854.33	ƒ 4237.43	ƒ 2242.48	ƒ 2836.50
1851	- 19,891	- 4051.30	- 2156.21	- 2836.19
1852	- 20,578.50	- 3178.11	- 2096.20	- 2766.17
1853	- 19,893.50	- 3320.89	- 1758.06	- 3419.52
1854	- 19,906	- 3675.24	- 1731.07	- 3270.02
1855	- 19,178.50	- 3376.36	- 1771.45	- 3153.40

De wezenlijke perceptiekosten bleven derhalve ten slotte over de genoemde jaren: $a + b + c - d$ of

in 1850	ƒ 24,377.74,	zijnde 8	pCt.	van den
" 1851	- 23,262.37	" $7^7/_8$	"	ontvang
" 1852	- 23,085.11	" $8^3/_4$	"	ruim.
" 1853	- 21,552.92	" $8^1/_4$	"	
" 1854	- 22,042.29	" $8^3/_4$	"	
" 1855	- 21,111.83	" 8	"	

Hierbij valt nog optemerken, dat de perceptiekosten over den nog niet afgesloten dienst van 1856 en over de geraamde van 1857 waarschijnlijk een hooger cijfer zullen aanwijzen en welligt 9 à 10 pCt. bedragen. Intusschen mag men hierbij ook niet vergeten, dat de kosten van materiaal *b* hooger zijn geworden door nieuwe belastingen als die der honden, en der sedert het vorige jaar ingevoerde plaatselijke direkte belasting. Ook zoude eigenlijk van de sommen sub *a* vermeld moeten afgetrokken worden het traktement van den gemeente ontvanger — gelijk dit trouwens in de meeste steden geschiedt — omdat de kosten dezer betrekking onder de algemeene kosten van het plaatselijk bestuur schijnt te behooren, daar een ontvanger in elke gemeente aanwezig moet zijn, ook al had men er volstrekt geene belastingen. Het traktement van den gemeente ontvanger zoude intusschen zooals het hier bepaald is, 1 percent van de door belasting te innen sommen bedragen, en de gestelde perceptiekosten derhalve met ongeveer 1 pCt. moeten verminderd worden. Men komt alzoo tot het besluit, dat deze kosten hier ter stede in de laatste jaren tot nu toe gemiddeld 8 à 9 pCt. hebben kunnen bedragen.

In welke verhouding staat Utrecht nu in dit opzigt tot andere steden? Een zoover mogelijk naauwgezet onderzoek, op dezelfde wijze als het bovenstaande ingesteld, leert, dat de perceptie kosten mogen bedragen, in Amsterdam $7^1/_2$ ten honderd:

" Rotterdam	14	"	"
" 's Gravenhage	7	"	"
" Leyden	$16^3/_4$	"	"
" Groningen	$11^1/_2$	"	"
" Arnhem	$12^1/_2$	"	"
" Leeuwarden	6	"	"

De administratie onzer geldmiddelen mag derhalve zeker wel onder de goed geregelde en spaarzame geteld worden; en onze burgerij mag op wel bewezene grondslagen de overtuiging koesteren, dat zij, noch wat betreft den opbrengst van stedelijke lasten, noch wat aangaat het bijdragen aan plaatselijke uitgaven voor verschillende takken van stedelijke administratie, noch eindelijk wat betreft de kosten, op de inning der geldmiddelen vallende, in ongunstiger toestand verkeert dan die van andere groote gemeenten van ons vaderland. De toestand van een en ander onder ons mag verleer gunstiger heeten dan elders.

— Gister hebben we reeds gewaagd van het denkbeeld, dat te Weenen veld won, omtrent de bijeenroeping van een kongres. Als daarop de enkele vraagstukken van den dag werden behandeld, zou eene ontwapening der Grootmagten meer en meer denkelijk worden, en het is begrijpelijk, dat daarom te Weenen zulk een Kongres gaarne zou worden gezien. Oostenrijk toch zit in zulke benarde finantiële omstandigheden, dat eene vermindering van zijn leger eene behoefte wordt. Niettegenstaande al zijne bekwaamheid, en de gelukkige toenadering van finantien v. Bruck nog niet den Oostenr. minister van finantien v. Bruck nog niet mogen gelukken, het evenwigt in uitgaven en ontvangsten te herstellen. Dat is trouwens niet onbegrijpelijk, als men in 't oog houdt, dat het budget van Oostenrijk in 1845 voor rente van staatsschulden 110 en in 1856 220 millioen, en voor het leger in 1845 131 en in 1855 310 millioen moest uittrekken. Zulk eene enorme verhooging is niet te dekken, en van daar, dat twee kleine leeningen, de groote leening van 1,250 millioen frank, de verkoop der ijzeren spoorwegen, de afstand aan de Bank van 500,000 bunders lands domeinen den staat van zaken niet konden verbeteren. — Men hoopt thans een bankroet door vermindering van het leger te voorkomen, en dat blijft dus de heilzon voor Oostenrijk.

Maar men vraagt zich af, of juist Oostenrijk niet het minst zijn leger zou kunnen verminderen, omdat het alleen door de kracht der wapenen in staat is, de heterogene bestanddeelen van zijn rijk bijeen te houden, en den nationalen geest in Hongarije en Italië te bedwingen, die anders telkens dreigt zich weder te doen kennen. Zelfs beweert men, dat de gemoederen in Italië verre van zoo rustig zijn, als men wel zou vermoeden, na de strenge kastijding die de revolutionnairen er telkens hebben gekregen. Het zou voor Italie te bejammeren wezen, als die bewering juist ware, en de Mazzinisten weder pogingen wilden doen, die slechts noodlottig kunnen wezen voor de goede zaak der vrijheid. Intusschen zou het in ieder geval voor Oostenrijk zeer bezwaarlijk schijnen in zulk een staat van zaken, althans in Italië zijn leger te verminderen, hoezeer zijn finanziewezen dat ook mogt vorderen.

Van de ministeriële krisis in Spanje verneemt men niets naders; zelfs wordt de aftreding door sommigen betwijfeld. Daar evenwel de telegraaf zelfs niet vrij is in zijne mededeelingen van uit Madrid, zal men wel de mededeelingen van brieven moeten afwachten, om den waren stand der zaken te leeren kennen. Mogt de val van *Narvaez* nog niet stellig wezen, lang schijnt die in geen geval te zullen kunnen wegblijven.

Uit N. Amerika ontvangt men weder min goede tijdingen omtrent den finantiëlen toestand aldaar.

Per telegraaf wordt ons gemeld, dat de *Chronicle* heden morgen het berigt bevat, dat Koningin *Victoria* in Indië als Keizerin van Hindostan zal worden uitgeroepen, en dat de tijding van dat feit waarschijnlijk door de eerstvolgende Calcutta post, naar Engeland zal worden overgebragt.

— Z. M. heeft herbenoemd tot kantonr. te Woerden mr. *C. J. N. Nieuwenhuis;* tot plaatsverv. kantonr. te Vianen *A. de Wall Janssen;* tot plaatsv. kantonr. te Nieuwer-Amstel mr. *G. H. G. Ras.*

— Z. M. heeft benoemd tot regter in de arr.-regtbank te Groningen mr. *J. H. de Sitter*, thans regter in de arr.-regtbank te Sneek.

— Bij de herstemming voor een lid van de Tweede Kamer, zijn in het kiesdistrikt Amersfoort van de 3061 kiesbevoegden, 1711 opgekomen, uitbrengende 1699 geldige stemmen. Verkozen is Jhr. Mr. *H. A. M. van Asch van Wijck*, te Utrecht, met 976 stemmen, terwijl Mr. *A. W. Engelen*, te Tiel, 723 stemmen erlangde.

(Gister middag reeds door ons bekend gemaakt.)

§— Van wege de Regering is weder aan de Tweede Kamer ingezonden het in de vorige zitting onafgedaan gebleven wetsontwerp, tot regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot over 1855, groot ruim $3^1/_2$ millioen. Het wetsontwerp is geheel gelijk gebleven met dat van 't vorig jaar.

In de Memorie van toelichting zegt de Regering o. a., dat, — in zake de vraag in het voorl. verslag gedaan, of aan de inlandsche bevolking op Java bij den aanmerkelijk verhoogden marktprijs der koffij, geene vermeerdering van vergoeding of plantloon moet worden verleend, — de noodige voorstellen den Koning zijn gedaan en door Z. M. goedgekeurd, [illegible] de noodige voorzorgen die verhooging van [illegible] den Gouverneur Generaal te doen [illegible].

Omtrent de thee-kultuur waren der Regering nog geene nieuwe uitkomsten bekend.

In zake de eigen zee-assurantie door de Regering, wordt te kennen gegeven, dat het onverzekerd gebleven deel van goevernements-produkten reeds tot *f* 100,000 voor elke lading is opgevoerd; het onverzekerd deel nog te verhoogen, acht de Regering voor het Nederl. assurantie-wezen, waaraan veelsoortige belangen verbonden zijn, bezwaarlijk.

De Regering heeft hare overwegingen omtrent de vermindering der makelaars-koertage voor den verkoop van produkten nog niet beëindigd. In afwachting daarvan is ook haar voornemen, om de koertage der makelaars in koffij en suiker met een vierde te verminderen, voorloopig onuitvoerbaar gelaten. De aanzienlijke voordeelen, welke de tinveilingen den makelaars in dat artikel bij slechts geringe moeite opleveren, hebben de Regering evenwel genoopt, reeds terstond de helft der aanvankelijk door haar voorgenomene vermindering op hen toe te passen.

De zaak van Siak is reeds door de laatst uit Indië ontvangen berigten toegelicht.

Na een bezoek door den Goeverneur-Generaal *Duijmaer van Twist* in 1852 aan de Preanger regentschappen gebragt, verklaarde deze landvoogd, dat de bevolking dier landen hem in het algemeen niet was voorgekomen in eenen slechteren toestand te verkeeren, dan van de Bataviasche Ommelanden of Buitenzorg.

De Regering heeft sedert dit oordeel bevestigd gezien in de verslagen, welke zijn ingekomen ten gevolge van het door haar bevolen onderzoek omtrent de vraag, in hoever de koffijkultuur in de Preanger regentschappen op sommige plaatsen boven de krachten der bevolking is opgedreven.

Intusschen is in 7 distrikten de koffijkultuur ingetrokken.

Tot bewijs van de belangstelling, waarmede de voorstellen van den heer *van Vlissingen* en anderen betreffende eene kolonisatie in de Oost-Indische buitenbezittingen bij de Regering zijn ontvangen, strekt de benoeming bij Koninklijk besluit van 16 Junij 1857, n⁰. 90, van eene Staatskommissie, aan welke is opgedragen der Regering te adviseren, in hoeverre zij zich met de voorstellen der adressanten en met de daarvoor aangevoerde denkbeelden zoude kunnen en behooren te vereenigen; om de maatregelen voor te stellen, welke, bij bevestigende beantwoording, van regeringswege zouden kunnen en behooren genomen te worden om de bedoelde Europesche kolonisatie in het groot, hetzij regtstreeks te bewerkstelligen, hetzij middelijk te bevorderen; en om, bij ontkennende beantwoording van het hoofdbeginsel, desniettemin de middelen aan de hand te geven, welke kunnen leiden om de ontwikkeling der zedelijke en stoffelijke belangen dier bezittingen buiten Java en Madura, in verband met die van het moederland, te bevorderen.

Daar de voormelde staatskommissie, met zulke belangrijke taak belast, niet lang naar haar verslag zal doen wachten, zal de Kamer het der regering ten goede willen houden dat zij hier niet hare beschouwingen omtrent de veelomvattende plannen van den heer *van Vlissingen* uiteenzet.

De regering schroomt evenwel niet te erkennen, dat de voorstellen van den heer *van Vlissingen*, afgescheiden van hetgeen daartegen uit verschillende oogpunten zou kunnen worden aangevoerd, op zich zelven als een bewijs van den ontwakenden geest om Nederlandsche kapitalen en nijverheid dienstbaar te maken aan de ontwikkeling der Oost-Indiesche bezittingen buiten Java, haar welkom wezen moesten. Over de vraag, of de Europeaan tegen den arbeid onder den blooten Indieschen hemel bestand en uit dien hoofde eene Europesche kolonisatie onder de keerkringen mogelijk zij, moge, met verwijzing zelfs tot de ongunstige uitkomsten die soortgelijke proefnemingen elders hebben opgeleverd, veel worden getwist, eene bevredigende oplossing schijnt der regering toe, slechts op den praktieschen weg te kunnen worden verkregen.

In de zaak der Pakketvaart verdedigt de regering haar gedrag met de aanbesteding en de voorwaarden er van; het uitstel, dat de ontstane verwikkelingen heeft doen ontstaan, betreurende, verklaart de Regering, dat zij van meer dan eene zijde sedert aanzoeken ontvangen heeft tot het aanknoopen van onderhandelingen over het tot stand brengen van de gewenschte versnelde gemeenschap tusschen Nederland en Java.

De Regering heeft het voornemen, door wijziging der vroeger openbaar gemaakte voorwaarden, eene nieuwe mededinging uit te lokken.

Sedert de vaststelling van het voorloopig verslag heeft de regering de ontwerpen tot afschaffing der slavernij in de West-Indiesche bezittingen en koloniën bij de Kamer ingediend; en is ook het nut eener drukpers-verordening, welke voldoet aan art. 110 van het reglement op het beleid der regering in Nederl. Indië, [illegible] duidelijker gebleken. Indien, bij het gemis daarvan, de rust en orde, even als elders, in Ned. Indië waren omvergeworpen, zoude het verwijt van haastigheid, thans tegen de regering ingebragt, voor dat van eene onverantwoordelijke traagheid hebben plaats gemaakt. Berouwt het haar daarom niet tot de uitvoering van hetgeen de wet beval te hebben medegewerkt, niet minder aangenaam zal het haar zijn de aangeboden ontwerpen tot afschaffing der slavernij spoedig bekrachtigd te zien.

Blijkens de bij het departement van Koloniën ontvangen berigten van den Nederlandschen konsul te Canton, hadden zich reeds te Makao twee à drie honderd Chinezen vrijwillig aangeboden om naar Suriname te vertrekken, terwijl het zich liet aanzien, dat nog vele anderen zich daartoe zouden verbinden. De voornoemde konsul wachtte nog eene scheepsgelegenheid tot hunne verzending.

De Duitsche kommissie voor kolonisatie in Suriname heeft alsnog haar eindverslag niet uitgebragt. De reden daarvan schijnt zoowel te moeten gezocht worden in de verdeeldheid der leden onderling als in de omstandigheid, dat de Regering aan hunne overdreven geldelijke vorderingen, waarvan de inwilliging hen nog tot langer uitstel zoude hebben kunnen nopen, niet heeft willen toegeven.

Met betrekking tot de door den baron *van Raders* gedane aanvrage om grond van Suriname, geeft de Regering gaarne toe, dat karigheid in het afstaan van grond voor een hoogst nuttig doel nergens minder te pas komt dan in Suriname. Zij heeft desniettemin geene vrijheid kunnen vinden om aan het verzoek van den heer *van Raders* in zijn geheel te voldoen, niet slechts in verband met het reeds vroeger medegedeelde bezwaar, dat een gedeelte der bewuste gronden begrepen was in de plannen der Staatskommissie wegens de zaak der emancipatie, maar ook omdat uit een door den goeverneur van Suriname ingesteld onderzoek is gebleken, dat een gedeelte van het door den heer *van Raders* aangevraagde terrein, en juist dat, hetwelk aan Paramaribo grenst, bereids aan derden was uitgegeven, met name de gronden Uitvlugt en Mattonshoop.

:— Uit 's Hage wordt berigt, dat de staatskommissie, tot onderzoek naar de mogelijkheid eener Europesche kolonisatie in onze O. I. bezittingen, aldaar reeds twee zittingen gehouden heeft, en dat de algemeene opinie der leden, omtrent deze gewigtige kwestie, niet ongunstig is.

— De *Moniteur de la Flotte* maakt melding van het in bezit nemen der Kokos-eilanden door Groot-Brittanje. Dat blad voegt daarbij, dat die eilanden groote waarde hebben voor Engeland en dat geene andere mogendheid daarbij belang heeft, met uitzondering *welligt* van Nederland.

— De Haagsche korrespondent van de *Indépendance Belge* schrijft aan dat blad, dat de Nederlandsche onderhandelaars Brussel hebben verlaten, zonder dat zij er in geslaagd zijn het omtrent de sluiting van een nieuw handelstraktaat met België eens te worden. Evenwel zou men alle hoop niet opgegeven hebben, om het nopens deze aangelegenheid eens te worden vóór het einde van dit jaar. Het schijnt, dus vervolgt de briefschrijver, dat de Nederlandsche regering geneigd is haar handelstelsel in Indië eenigermate te wijzigen, en daaruit zou waarschijnlijk voortvloeijen, dat te gelijk met een handelstraktaat, eene overeenkomst betreffende den letterkundigen eigendom gesloten werd. De Nederlandsche boekhandel vleit zich evenwel, dat de onderhandelingen betreffende laatstgenoemde aangelegenheid tot een gewenscht einde zullen gebragt worden, zelfs dan, als de onderhandelingen nopens eerstgenoemd traktaat voor het tegenwoordige mogten worden afgebroken.

— Onder de eigendunkelijke handelingen van het Luxemburgsch ministerie — zie ons no. van gisteren — behoort nog, zoo meldt de *Köln. Zt.*, het besluit, waarbij bepaald wordt, dat de organisatie van het kadaster bij groothertogelijk besluit kan gewijzigd worden.

Eene dergelijke wijziging evenwel kan eigenlijk slechts met medewerking der kamer plaats vinden.

*— Gister is onze Hoogeschool tot doktor in de regten gepromoveerd de heer *A. R. Falck*, van Amsterdam, met theses.

— Heden morgen ten 11 ure, zal in de groote gehoorzaal van het akademiegebouw te Groningen, de plegtige overdragt van het rektoraat der hoogeschool plaats hebben. Bij deze gelegenheid zal de aftredende *rector magnificus* dr. *P. J. van Kerckhoff*, na het houden eener redevoering, zijne waardigheid overdragen aan den nieuw benoemden rektor, dr. *L. G. Pareau*, en zullen te dier gelegenheid de medaljes aan de schrijvers der bekroonde prijsantwoorden worden uitgereikt.

— De *N. R. Ct.* berigt het volgende:

Met groot genoegen vermelden wij, dat dr. *H. Kern* aan de hoogeschool te Utrecht, als zoogenaamd privaat-docent, kollegiën heeft geopend over Nederduitsche grammatika en gothische letteren. Wij hopen dat hij genoegzame ondersteuning zal vinden en daardoor ook aan onze universiteiten langzamerhand eene instelling zal tot stand komen, die sinds lang door velen werd gewenscht en waarvan het groote nut in Duitschland gezien wordt.

— In een onzer laatste nommers namen wij over een aan de *Arnh. Ct.* toegezonden berigt, waarbij werd betreurd dat de zilverfabriek van den heer *van Kempen* uit Utrecht naar elders zou worden overgebragt. Ofschoon op zich zelf het betreurende, dat industriele instellingen uit onze schoone stad verdwijnen, zoo vernemen wij echter met genoegen, dat de kortelings hier ter stede opgerigte zilverfabriek van de heeren *van Lier en Bauer* reeds zoodanige uitbreiding erlangt, dat deze belooft in de gevolgen aan vele handen arbeid te zullen verschaffen en te zullen vergoeden het door de verplaatsing der fabriek van den heer *van Kempen* geleden verlies. De heer *Bauer*, die, van zijne vroege jeugd, zijne opleiding aan de vermaardste fabrieken in Duitschland genoten heeft, staat, wat het technische gedeelte betreft, aan het hoofd dezer inrigting, en de bereids vervaardigde voorwerpen getuigen van den goeden smaak des ontwerpers, zoodat niet alleen hier ter stede, maar ook elders de vestiging dezer fabriek met genoegen wordt vernomen.

*— Uit Nieuwe Diep schrijft men ons van gister 7 Oktober.

„Heden morgen is van hier gezeild naar Hellevoetsluis Z. M. Schoener Attalante, kommt. *J. Hacstroh*, om aldaar tijdelijk gestationeerd te blijven.

„De willekeurige handelingen die bij het te voorschijn halen van de gouden en zilveren munten uit het Engelsche wrak Lutine dagelijks plaats vonden, zoodat de geregtigden voor die opvisscherij als het ware door allerlei visschers werden verjaagd, heeft eindelijk tot den maatregel geleid, om een kanoneerboot derwaarts te zenden, ten einde de policie te houden en is daartoe gedesigneerd Z. M. kanoneerboot n⁰. 9, komm. *J. Oudraat*, die heden morgen van hier naar Terschelling is gestevend. Nog dagelijks worden gouden en zilveren munten uit bedoeld wrak opgevischt."

— Eergister arriveerde te Rotterdam weder een transport troepen sterk 125 man, om op de Grootmeester Nationaal naar Java te worden ingescheept. — Den 18. gaat een nieuw transport van Harderwijk, om den 20. op den Mentor te Nieuwe Diep naar Indië scheep te gaan.

— Brazilië vraagt 2000 Hollandsche en Belgiesche matrozen, om voor 3 jaar bij zijne oorlogmarine in dienst te treden; zij bekomen behalve gewoon gage, 100 gulden handgeld en vrijen overtogt.

— In den Amsterdamschen gemeenteraad is gister o. a. de voordragt van de finantiële kommissie tot het brengen eener som van *f* 1800 op de begrooting voor het scheikundig laboratorium goedgekeurd.

— In de zitting van den gemeenteraad van 's Hage van 6 Okt. is o. a. besloten, om zich niet te vereenigen met het adres van den gemeenteraad van Arnhem aan den Koning, houdende beklag over de werking der armenwet, bepaaldelijk wat betreft het domicilie van onderstand, en zulks op grond, dat deze zaak op dit oogenblik bij de regering in overweging is.

— Door den gemeenteraad van Leeuwarden is den 5 dezer vastgesteld het kohier voor de plaatselijke direkte belasting over 1857 tot een bedrag van *f* 54,980.58⁵.

— Het rapport van den minister van binnenlandsche zaken van den 29. Julij 1857, daarbij overleggende een verslag van Gedep. Staten van Zuidholland, betreffende een besluit van den gemeenteraad van Schoonhoven van den 2. Julij jl., tot onwettig verklaring van in de vorige vergadering, van 23 Junij jl., genomen besluiten, waarin alleen de burgemeester, tevens raadslid, tegenwoordig was; welk besluit door den burgemeester, als naar zijn oordeel strijdig met de wet, krachtens art. 70 der gem.-wet, niet ten uitvoer is gelegd, luidt: overwegende dat de onwettig verklaarde besluiten niet als zoodanig te beschouwen zijn, daar zij genomen werden in eene vergadering, gehouden nadat tweemaal vergadering belegd was om over de onderwerpen, waartoe die besluiten betrekking hadden, te beraadslagen, doch telkens niet genoeg raadsleden waren opgekomen; dat immers art. 49 der gemeentewet in alinea 3 bepaalt, dat in zoodanige vergadering de tegenwoordige leden over de in de oproepings-briefjes vermelde onderwerpen beraadslagen en besluiten; dat hier wel in het meervoud van tegenwoordige leden gesproken wordt, waaruit zou kunnen worden afgeleid, dat de tegenwoordigheid van een enkel raadslid niet voldoende is tot het nemen van een besluit; dat evenwel blijkbaar de bedoeling der wet is, dat men in eene derde onvoltallige vergadering, ook al is er slechts één lid verschenen, tot een besluit kome; dat toch in de memorie van toelichting tot genoemd art. 49 door de regering wordt gezegd: „Het artikel voorziet niet in het geval, dat ook bij de derde oproeping geen der raadsleden verschijnt"; waaruit men mag

opmaken, dat het artikel beschouwd moest worden als wel te voorzien in het geval, dat slechts één lid is opgekomen; dat bovendien, blijkens genoemde memorie, er zelfs aan gedacht is, om den burgemeester alleen, als zoodanig, tot het nemen van besluiten in eene ten derde male belegde vergadering bij afwezigheid van alle leden bevoegd te verklaren, hetgeen hoofdzakelijk daarom niet geschied is, dewijl dit met art. 140 der Grondwet niet wel overeen te brengen zou zijn; waaruit blijkt, dat men gemeend heeft in het nemen van besluiten door een enkel persoon, zoo deze slechts raadslid is, geen bezwaar te moeten zien en dat men ook bedoelde, dat die in het bij art. 49, alinea 3, voorziene geval zou plaats hebben; dat het besluit van den raad der gemeente Schoonhoven van 2 Julij jl. mitsdien als strijdig met de wet te beschouwen is; heeft Z. M. goedgevonden en verstaan, het besluit van den gemeenteraad van Schoonhoven van 2 Julij jl., tot onwettig-verklaring der in de vergadering van 23 Junij jl. genomen besluiten, te vernietigen.

— Sedert een paar dagen is men bezig met den opbouw der gazfabriek te Aarlanderveen, zoodat misschien nog voor het einde van dit jaar vele winkels en woonhuizen van die plaats, Alphen en Oudshoorn, voor welke dorpen de koncessie verleend is, met gaz zullen verlicht zijn.

— Men verneemt, dat een adres aan Z. M. den Koning, houdende verzoek tot droogmaking van de plassen, tusschen Nieuwerkerk aan den IJssel en Rotterdam gelegen, is ingezonden, door een 60tal soliede belanghebbenden onderteekend. Tevens verneemt men, dat bestuurders en belangstellenden te Zevenhuizen met hetzelfde doel zich tot Z. M. zullen wenden, met verzoek de Bollenfoppeplassen onder het plan der droogmaking op te nemen. *R. Ct.*

— Gister had de heer *Jan Voorthuis* te Loenen a/d. Vecht het zeldzame voorregt zijne *veertigjarige* dienst als deurwaarder bij het kantongeregt Loenen te herdenken. — Werd hij door eene ongesteldheid, die hem aan huis en leger bond, verhinderd om naar zijnen wensch de teregtzitting, die juist op dien dag inviel, bij te wonen en het kantongeregt daardoor in zijn voornemen teleurgesteld om den jubilaris dáár, op eene meer plegtige wijze, te begroeten; toch smaakte de grijsaard het genoegen, soowel den kantonregter en griffier, als den ambtenaar aan het openbaar ministerie — zijnde de [illegible] — rond zijn leger te zien, die allen van hunne deelneming in zijne vreugde de meest ongeveinsde blijken gaven, welke bewijzen door den drieënzeventigjarigen man met zigtbare aandoening werden ontvangen.

— Gister heeft het openbaar ministerie in zake de 22 Maleijers den eisch gedaan en heeft de verdediging het woord gevoerd.

In de zitting van eergister waren de Maleijers bij hunne ontkentenis blijven volharden. Bepaaldelijk hielden zij vol hun beweren, dat de kapitein hen het eerst was aangevallen, door op den 1. besch. den serang, of anderen hunner te schieten; dat hunne daad slechts strekte, om dien serang te ontzetten en het schieten door den kapitein te beletten; dat zij volstrekt geene poging hadden gedaan om dezen over boord te werpen en dat zij voor het overige met geene kwade voornemens waren bezield, maar bij den kapitein alleen getracht hadden medelijden op te wekken over hun slecht voedsel en daarin verandering te verkrijgen. Al de andere feiten, met de gebeurtenis van 12 Aug. in verband, werden wijders, hetzij door hen tegengesproken, hetzij op eene andere wijze door hen verklaard.

De kapitein en de opperstuurman hebben hunne verklaringen andermaal volgehouden en zijn daarbij nadrukkelijk blijven volharden, bepaaldelijk wat het feit betreft nopens de poging om den eerste over boord te werpen (ook bevestigd door de voorgelezene verklaringen, in de instruktie afgelegd door den tweeden en den derden stuurman, beiden thans afwezig). Zij verklaarden nader plegtig, dat de aanval der Javanen was geschied, zonder dat nog de kapitein een schot heeft kunnen doen.

Nadat vervolgens de heer *Alix* was gehoord, heeft de heer *François* de beschuldiging volgehouden, en in de zitting van het hof van gister zijn rekwisitoor genomen, strekkende: Gezien de artt. 209, 211, 214, 216, 295, 304², 434, 386, no. 1, 21, 22, 36, 52 en 55 van het Wetboek van Strafregt, alsmede art. 13 no. 3, 10, 13, no. 5, 2 en 4, en 1 der wet van 29 Junij 1854 (*Stbl.* no. 102); artt. 11 en 3 der wet van 7 Mei 1856 (*Stbl.* no. 32); artt. 207, 203, 210 en 372 van het Wetboek van Strafvordering; dat de 1., 2., 3., 4., 5., 10., 11., 14., 15., en 22. beschuldigden zullen worden verklaard schuldig aan wederspannigheid, feitelijk geweld en verzet, gepleegd aan boord van een koopvaardijschip, door meer dan 3 en minder dan 20 personen, tegen hunne meerderen in rang; dat de 1. daarenboven zal worden schuldig verklaard aan poging tot moedwilligen doodslag, vergezeld van een ander misdrijf, bovendien gevolgd door eene andere misdaad en door een wanbedrijf, doch welke door omstandigheden, onafhankelijk van den wil des daders, hare uitwerking hebben gemist; de 2. beschuldigde nog bovendien aan moedwillige brandstichting, van dien aard, dat daardoor te voorzien was dat menschenlevens in gevaar werden gebragt; allen nog bovendien aan desertie van boord van een koopvaardijschip waarop zij beneden den rang van stuurman zich in dienst bevonden; en eindelijk allen aan diefstal van de barkas; dat de 6., 7., 8., 9., 12., 13., 16., 17., 18., 19., 20. en 21. beschuldigden zullen worden verklaard *niet* schuldig aan wederspannigheid, feitelijk geweld en verzet enz., de 2. en 4. aan de hun ten laste gelegde poging tot moedwilligen doodslag, en de 2. aan de hem ten laste gelegde moedwillige verwonding, en zij mitsdien daarvan zullen behooren te worden vrijgesproken. Ter zake bovengemeld, rekwireerde het O. M. voor den 1. besch. tuchthuisstraf van niet minder dan 5 en niet meer dan 15 jaren; voor den 2. de straffe des doods, door ophanging, uit te voeren te Rotterdam; voor de 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 20., 21. en 22. beschuldigden tuchthuisstraf voor niet minder dan 5 en niet meer dan 10 jaren, met verdere wijziging van al de beschuldigden, solidair in de kosten der procedure, en bevel, dat een extrakt uit 's Hofs arrest zal worden gedrukt en aangeplakt te 's Gravenhage en te Rotterdam.

De teregtzitting is hierop voor een half uur geschorst, daar de Voorzitter van al het bovenstaande een uittreksel verlangde te maken voor de vertolking aan de beschuldigden.

Daarna droeg de eerste verdediger der beschuldigden, mr. *Stipriaan Luiscius*, van 12—4 uur, zijne verdediging over het eerste punt van beschuldiging, de rebellie, voor. Om te doen blijken, welk groot belang de kapitein kan hebben bij zijne eigene voorstelling der feiten, is er o. a. op gewezen, dat, bij vrijspraak der beschuldigden, de assurantie weigeren zal uit te betalen, omdat alsdan de kapitein de aanleiding tot al het voorgevallene was; terwijl het uit de verhooren ook gebleken is, dat de vader van des kapiteins vrouw, aandeelhouder in de Twenthe was.

Heden ochtend ten 10 uur, zal de behandeling van het tweede punt van beschuldiging plaats hebben.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 7 *Oct.* 0.48 El; + AP. 7.43. Gev. 0 d.
Keulen, 6 " 4 v. 1 d. (4 v. 3 d. Rijnl.)
Gew. 1 duim. Rijnl.

RUSLAND.

PETERSBURG, 28 September.

Onze pers bespreekt meer en meer onze belangen met volledige vrijheid; zoo heeft zij onze regterlijke instellingen thans ter behandeling genomen, en betoogd de noodzakelijkheid van de instelling der jurij en de verdediging in regten bij monde van den advokaat. Men meent, dat onze minister van justitie, graaf *Panine*, die hervormingen niet ongenegen is.

Het linieschip, dat op weg naar Kroonstadt is verongelukt, heet Lefort; om de kortheid der reize had de bevelhebber geen ballast ingenomen; door een rukwind is het schip toen plotseling omgeslagen en met al de daarop zich bevindende personen gezonken. In 't geheel zijn er 1147 personen bij omgekomen. Er waren, volgens andere opgaven, behalve de kommandant, 12 officieren, 743 matrozen, 53 vrouwen en 17 kinderen aan boord. De stormwind duurde na dit onheil nog 53 uren. Er zijn bij dien storm meer zee-onheilen te betreuren. De verschrikkelijke ramp van Lefort heeft alle anderen echter gedomineerd.

ITALIE.

TURIJN, 4 October.

De aanstaande algemeene verkiezingen houden hier zeer de gemoederen bezig; het is de 6e maal in 9 jaar, dat de natie van haar kiesregt gebruik zal maken, en zij schijnt dit steeds met klimmende belangstelling te doen.

De dood van *Manin* heeft te Venetie ernstigen indruk gemaakt. *La Sferza* heeft eene levensbeschrijving van hem geleverd, maar het blad is dadelijk in beslag genomen.

Ingevolge het verzoek der bevolking in de legatiën, is althans bij Pausselijk besluit een deel der kazerneringkosten voor de Oostenrijksche troepen in Bologna en Ancona van de gemeentelasten afgeschaft. Dit zal den burgers echter nog niet geheel voldoen.

Uit Modena zijn eenige vlugtelingen op de Sardin. grenzen gearresteerd. De regering zou dit met alle politieke vlugtelingen doen, die zij wel eene schuilplaats biedt, als zij rustig binnen de grenzen des lands willen verblijven, maar aan wie zij niet mag toelaten, dat zij de rust in de naburige staten telkens komen verstoren. Ditmaal zijn de gearresteerden werklieden in de marmergroeven van Carrara, die eenige dragonders hebben aangerand en den sergeant en korporaal hebben gedood, tengevolge van een verschil, dat den vorigen dag in den schouwburg tusschen burgers en dragonders had plaats gehad.

Uit Napels verneemt men nu, dat de kroonprins *Frans*, hertog van Kalabrië, oud ruim 21 jaar, werkelijk aan prinses *Maria* van Beijeren, (oud 16 jaar), zuster der Keizerin van Oostenrijk, verloofd is. Het huwelijk is echter nog eenigen tijd uitgesteld.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 4 October.

In geheel Oostenrijk heeft niemand zich aangemeld om de St. Helena medalje te ontvangen.

De Turksche gezant alhier is niet, gelijk berigt werd, teruggeroepen, doch heeft zijn ontslag ingediend; dit is evenwel nog niet aangenomen.

BERLIJN, 6 Oktober.

Heden morgen is de keizerlijk Russ. familie ten 9 ure van hier vertrokken. De koning begeleidde haar van Potsdam. Gister avond ten 10 ure is de koning van Saksen reeds naar Dresden teruggekeerd.

Door sommige bladen wordt medegedeeld, dat de Deensche gezant, de heer *v. Bulow*, te Stuttgart zoo van de zijde van Frankrijk als van Rusland geene gunstige antwoorden heeft ontvangen; dit berigt schijnt allezins gegrond, en men moet hem zelfs te kennen gegeven hebben, dat het nog niet bewezen is dat de Staten van Holstein in het ongelijk waren, en er in allen gevalle tot dusverre tot interventie geene aanleiding bestaat.

De *Zeit.* verklaart zich voor het Suez-kanaal en doet Engeland opmerken van hoe veel gewigt dit kanaal voor Indië en de katoen-industrie zijn zal. Genoemd blad houdt zich overtuigd, dat de wetenschap eindelijk over de meer ondergeschikte handelsbelangen der Engelsche staatsmannen zal zegepralen.

ENGELAND.

LONDEN, 6 Oktober.

De *Times* is van gevoelen, dat men onregt doet, aan de Kompagnie alleen de verantwoordelijkheid der gebeurtenissen in Indië te willen opladen, want dat die Kompagnie alleen is zamengesteld uit mannen, welke gekozen zijn uit de hoogste nijvere en handelsstanden der maatschappij, uit mannen, die, door hunne zielskracht, hunne denkbeelden en kundigheden, vertegenwoordigen wat de natie meest nationaals bezit. Het volk zelf, meer dan de eigenlijke kompagnie, heeft zich dus vergist in de gedragslijn, welke in de Aziatiesche bezittingen gevolgd diende te worden.

Volgens de *Times*, zijn de diensten niet begrepen geworden, welke Engeland aan de Indiërs heeft willen bewijzen; maar dit moet geene verwondering baren; want die dingen gebeuren evenzeer in Engeland. Ziet men inderdaad te Londen zelf niet den rijke door den arme haten, en den meester door den bediende niet beminnen.

De Kompagnie zal voortaan in Indië naar andere beginselen moeten handelen, om de sympathie van de volksklassen te herwinnen. Dit zal eene moeijelijke taak zijn; maar indien dit haar tot hiertoe niet is mogen gelukken, dan ligt het gebrek meer in het volk zelf, dat er vertegenwoordigd was door mannen van de grootste verdienste welker denkwijze in die van het land op de getrouwste wijze wordt afgespiegeld.

De *Globe*, over de onwaarschijnlijkheid eener bijeenroeping van het Parlement in het najaar sprekende, wijst er op, dat deze maatregel niet, gelijk velen meenen, noodig zal zijn om te voorzien in de geldelijke behoeften der O. I. kompagnie, wijl, zoo aan den eenen kant het verzenden en in dienst houden van meerdere Europeesche troepen meerdere uitgaven eischt, deze aan den anderen kant verminderen door dien een groot gedeelte van het inlandsch leger reeds sedert verscheidene maanden geene soldij geniet, zoodat dus in dit opzigt de toestand niet ongunstiger is dan als het leger getrouw gebleven ware. Evenwel, de verzending van 40000 man kan onvoorziene uitgaven eischen, en de inkomsten om daarin te voorzien zijn niet voorhanden. Daarom heeft de kompagnie dan ook reeds eene leening geopend; wierd daarop de guarantie der regering vereischt, dan moest het Parlement tot het verleenen zijner goedkeuring bijeengeroepen worden, doch dat is niet waarschijnlijk.

LONDEN, Woensdag 7 Oktober.

De fondsen openden heden loom op 1/8 lager, daar men onmiddellijke verhooging van het bank-diskonto verwachtte; ofschoon eenige verbetering in de markt kwam, hield deze niet aan tot het einde der beurs, maar sloot de markt zeer loom ten gevolge van talrijke verkoopen van waarden voor Liverpoolsche rekening, alwaar weder ongunstig nieuws van Amerika per Baltic ontvangen was.

Na afloop van den geregelden beurstijd werd bekend, dat de banken van Philadelphia en Baltimore hare betalingen gestaakt hebben en er meer faillieten in die plaatsen en in andere steden van de Vereenigde Staten waren. De koersen liepen hierdoor weder tot de openingsprijzen terug.

De laatste notering van Consols per 10 Nov. was 90¼ à 90⅜. Cirka £ 88,000 goud zijn uit de bank voor uitvoer naar het vasteland genomen. Men veronderstelt dat de schorsing van betaling door de

Philadelphia- en Baltimore-banken (des namiddags getelegrafeerd) een gevolg is van een gezamenlijk genomen besluit dier beide instellingen tot wederkeerig behoud tegen de gevolgen van een paniek zonder onderscheid. In dat geval zou die maatregel, in plaats van wantrouwen, herstel van vertrouwen kunnen geven.

Wegens den bededag is heden geen beurs gehouden.

FRANKRIJK.

PARIJS, 6 Oktober.

Het nieuws is van luttele beteekenis. Nadere berigten uit Spanje zijn er niet, en zelfs is bij het Spaansche gezantschap alhier de officieele tijding van het ontslag van den heer *Narvaez* nog niet ontvangen.

In Italië schijnt volgens heden ontvangen berigten een politiek onweder te broeden. In Sardinië zijn met het oog daarop verscheidene arrestatiën geschied.

Sedert kort meent men te hebben opgemerkt dat de betrekkingen tusschen onze regering en die van Groot-Brittannië veel inniger zijn geworden. Desniettemin zou, volgens een los gerucht, dat evenwel slechts weinig geloof verdient, Engeland hebben medegewerkt om de bijeenkomst te Weimar te doen plaats vinden, ten einde daardoor het gewigt van die te Stuttgart te doen verminderen.

Een gerucht dat evenzeer bevestiging verdient, spreekt van eene verdeeling des lands in vier of vijf militaire distrikten, ten einde eenigen maarschalken het bevel daarover toe te vertrouwen en hun daardoor in vredestijd bezigheden te verschaffen.

De *Pays* deelt volgens berigten uit Madrid mede, dat het ontslag van het Spaansch ministerie werd ingediend en aangenomen, nadat de koningin verklaard had, zich niet met eene voordragt tot de benoeming van senatoren — waaronder de vader van den minister *Nocedal* — en met het politiek programma van het ministerie voor de volgende zitting te vereenigen. Een bezoek, tegen den wil der ministers, door H. M. aan zuster *Patrocinio* gebragt, en de weigering om een te dier gelegenheid haar door de ministers bij verrassing aangeboden *déjeuner* aan te nemen, moeten eveneens tot de indiening van het ontslag hebben medegewerkt.

PARIJS, Woensdag 7 Oktober.

De *Moniteur Universel* bevat den tekst van de overeenkomst betrekkelijk den afkoop van de Sondtolregten.

De dépêches van Madrid van den 6. gewagen nog niet van den ministeriëlen krisis.

BELGIE.

BRUSSEL, 7 October.

Het ministerie heeft weder getracht tusschen de partijen door te varen, en heeft zoodoende niemand voldaan; terwijl het den rektor der Gendsche akademie *Serrure* zijn ontslag zond, om alzoo den voortgang der lessen aan die universiteit mogelijk te maken, waarvan de professoren zelfs de regeling niet wilden opmaken onder genoemden rektor, heeft het aan de andere zijde der klerikale partij eenige vergoeding willen geven voor deze opoffering, door ook den hoogleeraar *Brasseur* te ontslaan. Het kabinet hiermede de liberale partij en de wetenschap treffende, heeft er de klerikalen niet mede verzoend. *La Patrie*, het orgaan van den bisschop van Brugge, het ontslag van den heer *Serrure* besprekende, zegt dan ook: »Wij vreezen, dat de schandelijke daad van den minister van binnenl. zaken de jammerlijkste gevolgen zal hebben voor het gezag der regering; er blijft ons in deze slechts ééne hoop over, dat namelijk de Kamers, bij haar aanstaand bijeenkomen, maatregelen zullen nemen tegen den man, die op zoo bedroevende wijze den geest van gezag wil laten oplossen."

Die geest van gezag is natuurlijk de bisschoppelijke.

Eergister heeft de gemeenteraad van Gend met 15 tegen 12 stemmen het nieuwe adres aan den Koning goedgestemd, waarin de raad de vernietiging vraagt van het laatstgenomen koninklijk besluit, waarbij de raad in 't ongelijk was gesteld in de zaak van de tusschenkomst van de gewapende magt, bij de gebeurtenissen van den 29 en 30 Mei. De raad zegt, dat hij tot het volle bewustzijn is gekomen, dat de hulp der militaire magt niet is ingeroepen; dit is bepaald gebleken uit de verklaringen van Burg. en Wethouders. De gevolgtrekking, die de regering vervolgens heeft gemaakt, acht de raad geheel onjuist, terwijl de door de Regering ingeroepen wettelijke bepalingen, tot wettiging van het Kon. besluit, uit een juist onderzoek, blijken geheel in strijd te zijn met 't geen de regering er uit wil bewijzen. De raad voegt bij zijn adres een uitvoerig verslag, dat zeer duidelijk de zaak uiteenzet.

De *Independance* verdedigt zeer de konklusiën van den Gendschen gemeenteraad, en het blad acht het nader onderzoek dezer zaak hoog noodig, omdat het hier de regten geldt van al de gemeenten des rijks.

Het republikeinsch blad *le National* heeft eene inschrijving geopend ter oprigting van een gedenkteeken ter eere van *Eug. Sue.* Dit plan vindt echter weinig deelneming.

ADVERTENTIEN.

OPENBARE AANBESTEDING.

⁂ Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht zullen, op Zaturdag den 17. October 1857, des namiddags ten één ure, ten Stadhuize in het openbaar aanbesteden:

De leverantie van 40.000 Utrechtsche Straatklinkers.

Het bestek ligt ter inzage aan Stads-Timmerhuis achter Klarenburg.

Utrecht, den 6 October 1857.

De Secretaris der Stad Utrecht,
H. G. RÖMER.

⁂ VERKOOPING van eenige **OOST-INDISCHE PLANTEN**, op Vrijdag den 9. October, des namiddags ten twee ure, in het lokaal naast de St. Pieterskerk.

MEN VRAAGT TE HUUR OF TE KOOP:

⁂ Eene soliede en welgeconditionneerde COUPÉ VIGELANTE of BAROUCHETTE. Adres met franco brieven onder letter R, bij den Boekhandelaar J. G. BROESE, te Utrecht.

WORDT TE KOOP AANGEBODEN:

⁂ Eene DROWSKY voor vier personen, bijzonder ligt ook voor een paard; te bevragen franco bij den Mr. Stalhouder WOUTERS, aan de Nieuwe Gracht.

LET WEL!

⁂ **Te Koop** en te bezigtigen in het Amsterdamsche Koffijhuis op het Vreeburg: Eenige KAGCHELS, waaronder van buitengewone grootte, bijzonder geschikt tot verwarming van groote Lokalen.

⁂ Drie of vier GEMEUBELEERDE VERTREKKEN en KEUKEN, worden alhier op een fatsoenlijken stand **in huur verlangd.** — Adres letter V, bij den Papierhandelaar TH. J. DOBBE. Oude Gracht.

⁂ Een JONG MENSCH uit den fatsoenlijken stand, wenschte gaarne op een Kantoor, of in eene zaak als Boekhouder geplaatst te worden; geruimen tijd in eene dergelijke betrekking werkzaam geweest zijnde, kan hem voldoende getuigenis overleggen. Adres lett. M. bij den Boekh. J. DE KRUYFF.

Inrigting voor Onderwijs aan den arbeidenden stand.

⁂ Het Bestuur der voormelde Inrigting berigt aan allen die zich tot bijwoning der Lessen over de Natuur-, Werktuig- en Scheikunde wenschen aan te melden, dat zij zich daartoe hebben te vervoegen in het *Gebouw voor kunsten en wetenschappen* op de Mariaplaats, op aanstaanden Maandag den 12. October, des middags tusschen 12 en 1/2 2 ure.

Bij voorrang zullen van hen die zich aanmelden in aanmerking komen degenen welke reeds vroeger de lessen hebben bijgewoond.

Namens het Bestuur,
J. H. SCHOBER.

NOUVEAUTÉS ET MAGASIN DE FLEURS.

G. C. SEILBERGER. PLOMPETOREN.

⁂ Ontvangen eene groote collectie prachtige BLOEMEN en VEÊREN in allerlei genre, voor Hoeden, Mutsen en Coiffures.

EEN NIEUWE ROMAN VAN J. HOEK,

verschijnt op heden bij S. E. VAN NOOTEN te *Schoonhoven*, onder den titel van

BERNARD ROBELIUS.

2 deelen, gr. 8vo met vignetten. Prijs f 7,20.

☞ Nog eenige Exempl. zijn bij genoemden Uitgever van des Schrijvers veel gezochte werken te bekomen:

I. MINA en BETSY. *Tweede Druk.* Met eene staalgravure. Prijs f 1,60. gebonden f 1,90.
II. DE FAMILIE PLOEGERS, 2 deelen in gr. 8vo, met vignetten . . . . f 7,20.
III. UIT HET DAGELIJKSCHE LEVEN. Met eene Plaat, gebonden . . . . . . f 1,90.
IV. DE GODSDIENST IN HET LEVEN, voorgesteld in Novellen, 2 dln., met staalgravure. Prijs f 3,20, gebonden . . f 3,80.

Alom gratis te bekomen:

⁂ **LIJST** van een dertigtal degelijke Boekwerken, waaronder van de Profess. GELZER, HAGENBACH, VAN HENGEL, MERLE D'AUBIGNÉ, NEANDER, SCHAFF, SCHENKEL en andere gunstig bekende Auteurs, welke tot belangrijk **verminderde prijzen** nog tot het einde dezer maand door de Uitgevers worden afgeleverd. Van sommige artikelen zijn nog maar enkele exemp. overig.

⁂ **Lieve Moeder! hoe zijt gij toch zoo bedroefd?** Gesprek tusschen een ontslapen kind en zijne bitter bedroefde moeder, tot vertroosting van treurende ouders over den dood hunner vroeg gestorvene kinderen. Prijs 10 Centen.

Te Utrecht, bij C. J. HEIJL en verder alom verkrijgbaar.

VOOR OOGLIJDERS
en allen die hun gezigt wenschen te versterken of bewaren.

⁂ Door A. TER GUNNE te Deventer is uitgegeven en alom verzonden:

Prof. F. ARLT, Gezondheidsleer der oogen in gezonden en lijdenden toestand, (met een aanhangsel over gezigtsglazen) ten algemeenen nutte beschreven. Naar den 2den druk, door A. ILCKEN, heel- en verloskundige te Deventer, à f 1,20.

Eene fransche beoordeeling (*Annales d'oculist. t. 17, p. 92*) noemt dit werkje *un véritable modèle de ce genre de publication.* Wij gelooven dat het geene verdere aanbeveling zal behoeven.

Van **ZSCHOKKE, de weg ten leven, Huis- en handboek voor Christelijke ouders en jonge lieden**; uit het Hoogduitsch, door R. REUDLER, Ev. Luth. pred. te Deventer; verschijnt thans de 4de aflevering, à 35 c.

Wie nog van de voordeelen der inteekening wenscht te profiteren haaste zich, daar de 5de afl., waarmede het werk compleet is, weldra volgt. Dit meesterstuk van den schrijver der *Uren aan de godsdienst gewijd* heeft gewis geene aanbeveling noodig.

H.H. Boekhandelaren nog ex. over hebbende, gelieven die ten spoedigste terug te zenden, daar ik door de menigvuldige bestellingen om ex. verlegen ben.

Marktberigten.

Wijk bij Duurstede, 7 Oct. Nieuwe Tarwe van f 11,00 tot f 12,00. Beste dito van f 12,50 tot 13,25. Rogge van f 7,25 tot f 8,25. Boekweit van f 8,00 tot 8,60. Haver van f 5,50 tot f 5,75. Paardenboonen van f 9,50 tot f 9,70. Witte Erwten van f 9,00 tot f 9,20. Boter de 5 Ned. Onzen van 57[5] tot 62 cents. Hoendereijeren de 100 stuks f 3,25.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Okt.	Uren	Windrigt.	Windkr.	Barom bij 0°.	Ther F.	Afwijk. d. temp.	Vochtigh.	Gev. regen	Aanmerking.
			N. Q						
7	2	zo.	7.0	750.20	59.7	+ 1,8	0.86	0	Ligt bewolkt.
	10	zzo.	6.0	46.14	53.1	+ 3.1	0.93	0.1	Helder.
8	8	z.	7.0	44.81	53.4	+ 2.6	0.92	0	Ligt bewolkt.

PRIJZEN DER EFFEKTEN.

AMSTERDAM 7 Oktober 1857.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld . . .	2 1/2	pCt.	63 1/2	63 9/16	63 1/2
dito dito	3	"	76 3/8	76 9/16	76 5/8
dito dito	4	"	97	97 1/16	97
Amortisatie-Syndikaat	3 1/2	"	90 7/8	91	
Handelmaatschappij .	4 1/2	"	149 3/4	150 1/4	150 1/4
Oost-Indische Leening	4	"	95 1/2		
Aand. Rijn-Spoorweg	4 1/2	"	100		
BELGIE.					
Certifk. bij *Rotschild*	2 1/2	pCt.	52		
SPANJE.					
Obligatien	1 1/2	pCt.	25 3/16	25 5/16	25 1/4
Binnenl. Schuld . . .	3	"	37 5/16	37 3/8	37 5/16
Amortisable			6 1/16		
Bewijzen Koepons . . .			5 3/4	5 13/16	
PORTUGAL.					
Obligatiën	3	pCt.	44 7/8	45	44 15/16
dito 1856.	3	"	44 3/16	44 1/4	
RUSLAND.					
Oblig. bij *Hope en Co.*	5	"	104 3/4	104 7/8	104 3/4
Obligat. 1828 & 1829	5	"	104 1/8		
Certifikat. 1831 & 1833	5	"	94 1/8	94 5/8	
Certifikaten 1840. . .	4	"	86 1/8	86 1/4	86 1/8
Cert. bij *Stieglitz* . .	4	"	85 7/8		
" " N.	4	"	85 3/8		
dito 5e Serie	5	"	98 5/8	98 3/4	98 5/8
dito 1855 6e Serie. .	5	"	99 5/8	100	99 5/8
dito Adm. te Lond.	4 1/2	"	95 3/4		
Cert. van Assign. . .	6	"	67 1/8		
POLEN.					
Obligatiën.	4	pCt.	79 15/16	80	
OOSTENRIJK.					
Oblig. Metaliek . . .	5	"	72 7/8	73 1/8	72 7/8
Oblig. Rente Am. . .	5	"	85 7/16	85 1/2	
dito dito Nat. 1854 .	5	"	75 1/16	75 5/16	75 5/16
dito dito	2 1/2	"	37 13/16		
AMERIKA.					
Econd. Oblig. 1855 .	1	"	14		

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.